

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

06 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sergiu Brigai, împotriva sentinței Judecătorei Chișinău din 30 iulie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2018, în privința inculpatului

*Roilean Nicolae XXXXX, născut la
XX XXXXXX XXXX, originar și locuitor al XXXXXX,
XXXXXX, XXXXXX, cetățean al R. Moldova, fără
antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 13.06.2018 – 30.07.2018,
instanța de apel: 24.08.2018 – 24.10.2018,
instanța de recurs: 26.12.2018 – 06.02.2019.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău din 30 iulie 2018, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Roilean Nicolae a fost condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 5 ani.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 5 ani.

De la inculpat s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în mărime de a câte 38.636 lei.

2. Instanța de fond a constatat că la 02 octombrie 2013, inculpatul Roilean N., cu scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul înregistrării unei întreprinderi în domeniul transportării mărfurilor pe numele lui Dimitriu V. în or. Praga, Republica Cehia, și punerii banilor în contul firmei nou create, a cerut de la ultimul bani în sumă de 8000 euro care, conform cursului valutar de schimb al BNM la zi (1 euro/17,62 lei), constituia suma de 140.960 lei.

În vederea realizării intenției sale infracționale, Roilean N. l-a asigurat și l-a convins pe Dimitriu V. că suma de bani cerută, urmează a fi transmisă prin intermediul șoferului de rută Chișinău-Praga, Mirciu I., care se afla în mun. Chișinău, bd. Dacia 44, fapt ce și a fost realizat la data de 03 octombrie 2013, aproximativ ora 08.00. Ulterior, Mirciu I., fiind ajuns în Republica Cehia, or. Praga, i-a transmis lui Roilean N. suma de 8000 euro, primiți de la Dimitriu V., pe care Roilean N. i-a înșușit, după care, până la momentul extrădării, eschivându-se de la executarea angajamentului asumat și restituirea banilor proprietarului. În rezultatul acțiunilor lui Roilean N., părții vătămate Dimitriu V. i-au fost cauzate daune materiale, în sumă totală de 140.960 lei care, conform hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 951 din 20.12.2012, constituia 36,61 salarii medii lunare pe economie, iar potrivit art. 126 alin. (1) Cod penal, constituie daune în proporții mari.

Instanța a reținut că inculpatul, prin cerere scrisă, a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și probele administrate, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată.

Deoarece aceste probe dovedesc integral vinovăția inculpatului, instanța i-a încadrat acțiunile pe art. 190 alin. (4) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții mari.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că infracțiunea incriminată inculpatului se sancționează cu închisoare de la 7 la 10 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, că lipsesc circumstanțe agravante, cele atenuante fiind manifestarea căinței sincere, *recuperarea în volum deplin a prejudiciului material pricinuit*, concluzionând că reeducarea și corectarea lui este posibilă, în condițiile beneficierii reducerii pedepsei în conformitate cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, fără izolare de societate.

Or, potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, pentru o perioadă de probațiune.

Totodată, conform art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, astfel că cererea acuzării privind încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor pentru extrădare în mărime de 38.636 lei, urmează a fi admisă.

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Botanica, Victor Socol, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 5 ani, cu executare.

Apelantul a invocat că aplicarea unei pedepse nonprivative de libertate va duce la favorizarea și încurajarea pe viitor a săvârșirii infracțiunilor similare, atât de către inculpat, cât și de către alte persoane, aceasta fiind apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție.

Or, inculpatul prezintă pericol și urmează a fi izolat de societate pentru a nu admite săvârșirea de către el a unor fapte mai grave, acesta fiind condamnat anterior pentru comiterea unei alte infracțiuni cu intenție. Mai mult, la etapa urmăririi penale, s-a eschivat de organul de urmărire penală și, fiind reținut pe teritoriul altui stat, a fost extrădat pentru a fi suspus răspunderii penale.

Deci, nu au fost stabilite circumstanțe care ar duce la concluzia că nu este rațional ca inculpatului să-i fie aplicată pedeapsa cu executare.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2018, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că la stabilirea instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75, 76, 77 Cod penal, art. 364¹ Cod de procedură penală, a ținut cont că inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, a recunoscut vina integral și se căiește sincer de cele comise, anterior nu a fost judecat, are familie, a restituit integral prejudiciul cauzat, corijarea și reeducarea acestuia fiind posibilă cu aplicarea unei pedepse cu 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcțiile legate de gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 5 ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 5 ani, instanța de fond corect concluzionând că scopul pedepsei penale poate fi atins fără a-l izola de societate, acordându-i acestuia șansa de a-și corecta comportamentul în sensul respectării legii.

Pedeapsa stabilită de prima instanță și-a găsit justificare în comportamentul inculpatului după comiterea infracțiunii, fiind atins scopul pedepsei de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, aceasta fiind individualizată conform prevederilor legale, nefiind constatate temeieri de casare a sentinței.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sergiu Brigai, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că concluziile instanței de fond privind aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului sunt pripite, fiind stabilit că

aceleași circumstanțe au fost reținute și la aplicarea pedepsei cu închisoare, ce indică că acelorași situații de drept le-a fost acordată o dublă valență juridică, fapt inacceptabil de teoria penală și practica judiciară.

Totodată, instanța de apel a omis gradul de pericol social al infracțiunii comise, precum și faptul că inculpatul, pe parcursul urmăririi penale, s-a ascuns de organul de urmărire penală, fiind supus procedurii de extrădare pentru a fi atras la răspundere penală.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.**, **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând corect cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Totodată, potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție,

instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului, iar instanțele de fond și de apel just au reținut asemenea împrejurări, acestea fiind recunoașterea vinovăției de către inculpat și căința sinceră de cele comise, că anterior nu a mai fost condamnat, a reparat integral prejudiciul cauzat părții vătămate, întemeiat concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă fără izolare de societate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate, pentru o perioadă de probațiune.

Astfel, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct. 2., 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, se observă că recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele și probele cauzei, în latura pedepsei aplicate inculpatului.

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2), a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune acuzația este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul vizat au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu

poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că inculpatului i s-a aplicat o pedeapsă individualizată conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sergiu Brigai, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 30 iulie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2018, în privința inculpatului Roilean Nicolae XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 06 martie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun